

องค์ความรู้ เรื่อง “การขยายเครือข่าย คุณธรรมและความโปร่งใส”

สำนักกรรมการ ๒

จัดทำโดย

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG

จิตพอเพียง ต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และความโปร่งใส

สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

ตามที่คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตระหนักถึงความสำคัญ ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู นั้น

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เห็นความสำคัญ ในการขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส โดยการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ไปเผยแพร่ให้กับองค์กรเครือข่าย โดยคณะทำงานได้จัดร่วมกิจกรรมบรรยาย เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมและต่อต้านทุจริต ตามคุณธรรมเป้าหมายหลัก ๕ ประการ “กตัญญู วินัย สุจริต จิตอาสา พอเพียง” โดยเน้นเรื่อง “กตัญญู” เป็นเรื่องสำคัญให้กับนักเรียน โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้เรื่อง “การขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส”ของสำนักกรรมการ ๒ จะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม แก่องค์กรที่สนใจต่อไป

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๑
บทที่ ๒ องค์ความรู้ที่นำไปเผยแพร่ให้เครือข่าย	๒
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย	๒
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู	๓
บทที่ ๓ การจัดกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรม และความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒	๖
ขั้นตอนที่ ๑ การประชุมเพื่อพิจารณาเตรียมความพร้อม	๖
ขั้นตอนที่ ๒ การจัดกิจกรรมบริจาคสมทบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน ที่มีความกตัญญู	๘
ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินโครงการส่งเสริมเครือข่ายและเผยแพร่องค์ความรู้ และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต	๙
บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๙
๔.๑ บทสรุป	๑๙
๔.๒ ประโยชน์ที่สำนักกรรมการ ๒ ได้รับจากกิจกรรมขยายเครือข่าย คุณธรรมและความโปร่งใส	๑๙
๔.๓ ประโยชน์ที่เครือข่ายได้รับจากกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรม และความโปร่งใส	๑๙
๔.๔ ข้อเสนอแนะ	๒๐
บรรณานุกรม	๒๑

บทสรุปผู้บริหาร

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เห็นความสำคัญในการขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส โดยการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ไปเผยแพร่ให้กับองค์กรเครือข่าย โดยคณะทำงานได้จัดร่วมกิจกรรมบรรยายเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมและต่อต้านทุจริตตามคุณธรรมเป้าหมายหลัก ๕ ประการ “วินัย สุจริต จิตอาสา พอเพียง กตัญญู” โดยเน้นเรื่อง “กตัญญู” เป็นเรื่องสำคัญให้กับนักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีราษฎร์ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนวัดประชาศรีราษฎร์ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒
  ๒. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสตามคุณธรรมเป้าหมายหลัก ๕ ประการ “กตัญญู วินัย สุจริต จิตอาสา พอเพียง” สู่องค์กรเครือข่าย
- ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ

- องค์ความรู้ เรื่อง “การขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส” ของสำนักกรรมการ ๒ แนวคิดในการขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒

๑. ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

Smith Joanna และ Priscilla Wohlstetter อธิบายว่าเครือข่าย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเครือข่ายมีลักษณะของความสมัครใจ (Voluntary) โดยที่ไม่มีองค์กรใดบังคับหรือสั่งการองค์การอื่น ๆ ในเครือข่ายได้ ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะอยู่ในระดับที่สามารถนำไปสู่การแลกเปลี่ยนทรัพยากรในการดำเนินงานหรือการตัดสินใจร่วมกันระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเครือข่าย

วิระศิกดิ์ เครือเทพ ในฐานะนักวิชาการทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์เขียนหนังสือชื่อ “เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ” ได้สรุปความหมายของเครือข่ายโดยอิงกับกรอบวิเคราะห์ในทางรัฐประศาสนศาสตร์ว่า หมายถึง การจัดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไป ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชนที่แสวงหากำไร หน่วยงานพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร กลุ่มอาสาสมัครของประชาชนหรือองค์การระหว่างประเทศ เพื่อร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการกิจของสาธารณะบางประการโดยมีองค์การภาครัฐเป็นแกนหลักของเครือข่าย ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงเหล่านี้เป็นไปในลักษณะที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีเป้าหมายของความร่วมมือเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาสาธารณะบางประการร่วมกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่องค์การใดองค์การหนึ่งมีอาจดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยลำพัง

๒. แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู

ความหมายของความกตัญญู

๑. กตัญญู (วิเศษณ์) หมายความว่า ซึ่งรู้อุปการะที่ท่านทำให้ ความเป็นผู้รู้คุณท่าน

๒. กตัญญู หมายความว่า

- สำนึกรู้คุณและแสดงออกถึงความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สถาบันองค์กร และผู้มีพระคุณ นับแต่บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์
- ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของ แต่เป็นการกระทำหรือความจริงใจบนหลักพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม

รูปแบบการปลูกฝังความกตัญญู

รูปแบบการปลูกฝังความกตัญญู แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท

๑. ความกตัญญูกตเวทิต่อบิดามารดา

๒. ความกตัญญูกตเวทิต่อครู อาจารย์ ปุชนียบุคคล

๓. ความกตัญญูกตเวทิต่อญาติมิตร

๔. ความกตัญญูกตเวทิต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๕. ความกตัญญูกตเวทิต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒

ขั้นตอนที่ ๑ การประชุมเพื่อพิจารณาเตรียมความพร้อม

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดกิจกรรมบริจาคสมทบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินโครงการส่งเสริมเครือข่ายและเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรม และต่อต้านทุจริต

- พิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต

- กิจกรรมการเล่นเกมนิทานเกี่ยวกับหลักความกตัญญู

- กิจกรรมการเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต

- กิจกรรมมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู

ประโยชน์ที่สำนักกรรมการ ๒ ได้รับจากกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส

๑. สำนักกรรมการ ๒ ได้ขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสไปยังโรงเรียน ๑๖๖ แห่งทั่วประเทศ เพื่อบูรณาการกิจกรรมด้านคุณธรรมและความโปร่งใสร่วมกันในอนาคต

๒. สร้างความตระหนักรู้ในความรับผิดชอบต่อสังคมแก่ชุมชนโดยรอบที่ทำงานให้แก่บุคลากรสำนักกรรมการ ๒

๓. บุคลากรภายในสำนักกรรมการ ๒ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาอย่างพร้อมเพรียง ก่อให้เกิดความสามัคคี และบรรยากาศที่ดีระหว่างบุคลากรภายในสำนักกรรมการ ๒

๔. บุคลากรสำนักกรรมการ ๒ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และตระหนักถึงความมีจิตอาสาในการบริจาคเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญูของโรงเรียนวัดประชาศรัทธาธรรม

๕. เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร

ประโยชน์ที่เครือข่ายได้รับจากกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส

๑. นักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ความกตัญญู” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความตระหนักรู้ให้กับเยาวชนได้นำไปปฏิบัติต่อไป

๒. นักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ความกตัญญู” และจะได้นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่เพื่อขยายผลในวงกว้างต่อ

๓. นักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ได้รับขวัญและกำลังใจในการทำความดีจากการมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู

ข้อเสนอแนะ

๑. สำนักกรมการ ๒ ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสจึงเห็นควรที่จะมีการขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๒. สำนักกรมการ ๒ เห็นควรขยายเครือข่ายไปยังองค์กรอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น นอกจากโรงเรียน อาทิ วัด ซึ่งเป็นสถานที่ทางศาสนาที่มีอยู่ในทุกชุมชน

๓. ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปสำนักกรมการ ๒ อาจพิจารณาถึงเทคนิคการดำเนินการที่จะสนับสนุนให้เครือข่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. สำนักกรมการ ๒ ควรได้มีการบูรณาการกิจกรรมด้านคุณธรรมและความโปร่งใสกับโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรมอย่างต่อเนื่อง

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตระหนักถึงความสำคัญ ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับ หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู นั้น

คณะกรรมการขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เห็นความสำคัญ ในการขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส โดยการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ไปเผยแพร่ให้กับองค์กรเครือข่าย โดยคณะกรรมการได้จัดร่วมกิจกรรมบรรยาย เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมและต่อต้านทุจริตตามคุณธรรมเป้าหมายหลัก ๕ ประการ “วินัย สุจริต จิตอาสา พอเพียง กตัญญู” โดยเน้นเรื่อง “กตัญญู” เป็นเรื่องสำคัญให้กับนักเรียน โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับความกตัญญู

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒

๑.๒.๒ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสตามคุณธรรมเป้าหมายหลัก ๕ ประการ “กตัญญู วินัย สุจริต จิตอาสา พอเพียง” สู่องค์กรเครือข่าย

๑.๓ ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ

- องค์ความรู้ เรื่อง “การขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส” ของสำนักกรรมการ ๒

บทที่ ๒

แนวคิดในการขยายเครือข่ายคุณธรรม และความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒

การขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย และแนวคิดเกี่ยวกับกตัญญู โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

Smith Joanna และ Priscilla Wohlstetter^๑ อธิบายว่าเครือข่าย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเครือข่ายมีลักษณะของความสมัครใจ (Voluntary) โดยที่ไม่มีองค์การใดบังคับหรือสั่งการองค์การอื่น ๆ ในเครือข่ายได้ ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะอยู่ในระดับที่สามารถนำไปสู่การแลกเปลี่ยนทรัพยากรในการดำเนินงานหรือการตัดสินใจร่วมกันระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเครือข่าย

วีระศักดิ์ เครือเทพ^๒ ในฐานะนักวิชาการทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์เขียนหนังสือชื่อ "เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ได้สรุปความหมายของเครือข่ายโดยอิงกับกรอบวิเคราะห์ในทางรัฐประศาสนศาสตร์ว่า หมายถึง การจัดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไป ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชนที่แสวงหากำไร หน่วยงานพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร กลุ่มอาสาสมัครของประชาชนหรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการกิจของสาธารณะบางประการโดยมีองค์การภาครัฐเป็นแกนหลักของเครือข่าย ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงเหล่านี้เป็นไปในลักษณะที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีเป้าหมายของความร่วมมือ เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาสาธารณะบางประการร่วมกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่องค์การใดองค์การหนึ่ง มีอาจดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยลำพัง

^๑ Smith, Joanna & Priscilla Wohlstetter. (2006). Understanding the Different Faces of Partnering: A Typology of Public-Private Partnerships School Leadership and Management, p 250.

^๒ วีระศักดิ์ เครือเทพ (๒๕๕๐). เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแนวระนาบเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ. กรุงเทพฯ : ซีโน ดีไซน์. หน้า ๓๒ - ๓๕.

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับกตัญญู

๒.๒.๑ ความหมายของความกตัญญู

(๑) กตัญญู^๓ (วิเศษณ์) หมายความว่า ซึ่งรู้อุปการะที่ท่านทำให้ ความเป็นผู้รู้คุณท่าน

(๒) กตัญญู^๔

- สำนึกรู้คุณและแสดงออกถึงความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สถาบันองค์กร และผู้มีพระคุณ นับแต่บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์

- ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของ แต่เป็นการกระทำหรือความจริงใจบนหลักพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม

๒.๒ รูปแบบการปลูกฝังความกตัญญู^๕

รูปแบบการปลูกฝังความกตัญญู แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท

(๑) ความกตัญญูกตเวทิต่อบิดามารดา ในคัมภีร์พระพุทธรศาสนาบิดา มารดาเป็นบุคคล ผู้มีคุณูปการต่อบุตรธิดาเหลือคณานับ ฐานะของบิดามารดาจึงได้รับการยกย่อง ว่าเป็นฐานะ ที่สูงส่งเป็นบุษนิยบุคคลของบุตรพระพุทธรองค์ได้ตรีฐานะของบิดามารดาไว้ ๔ ประการ ดังนี้

(๑.๑) เป็นพระพรหมของบุตร (พुरुหมมาตีมาตาปิตโร)

(๑.๒) เป็นครูคนแรกของบุตร (บุพพา จริยาตีมาตาปิตโร)

(๑.๓) เป็นเทวดาคนแรกของบุตร (บุพพาเทวาตีมาตาปิตโร)

(๑.๔) เป็นอาหุไนย บุคคล (อาหุเนยยาตีมาตาปิตโร)

(๒) ความกตัญญูกตเวทิต่อครู อาจารย์ บุชนิยบุคคล ซึ่งศิษย์ทั้งหลายและคนทั่วไป ให้ความเคารพยกย่อง เพราะครู อาจารย์ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เยาวชนซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม ที่พึงประสงค์ของสังคมนั้น ๆ ด้วยว่าคนที่ได้รับการพัฒนาแล้วย่อมจะนำความรู้ไปพัฒนาสังคม ให้เกิดการพัฒนามีความเจริญรุ่งเรือง สอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธรชาติ แผนสมบุญ ได้ทำการวิจัย เรื่อง กระบวนการปลูกฝังความกตัญญูกตเวทิต่อแม่เยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนของกระบวนการปลูกฝังความกตัญญูกตเวทิต่อแม่เยาวชน ได้เป็น ๔ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๒.๑) การปรับฐานคิด

(๒.๒) นำสู่การทำให้คิดโดยการทำโครงการ

(๒.๓) ลงมือปฏิบัติตามโครงการได้คิดไว้

(๒.๔) วัดผลความสำเร็จที่ได้การวัดผลกระบวนการปลูกฝังความกตัญญูกตเวทิต่อ

แม่เยาวชนวัดได้จาก ๓ ด้าน คือ

(๒.๔.๑) วัดผลจากกิจกรรมโครงการที่นักเรียนกระทำจนสำเร็จ จนเกิดเป็นวัฒนธรรม ของโรงเรียน

^๓ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, หน้า อ.

^๔ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

^๕ พระสำราญ ปภัสสร และกฤษณา นันทเพชร. (๒๕๖๐). รูปแบบการปลูกฝังความกตัญญูกตเวทิต่อแม่เยาวชน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม. วารสารบัณฑิตศึกษา ประจักษ์, ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ เล่ม ๓ มิถุนายน ๒๕๖๐, ๒๗๔ - ๒๗๖.

(๒.๔.๒) วัดผลจากการแสดงความรู้สึกและทัศนคติที่เปลี่ยนแปลง (Inside ด้านจิตใจ)

(๒.๔.๓) วัดจากการมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง (Outside ด้านพฤติกรรม) และมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ๘ ประการ ได้แก่

(๒.๔.๓.๑) ความเข้าใจเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวที

(๒.๔.๓.๒) พฤติกรรมตนแบบ

(๒.๔.๓.๓) แรงจูงใจ

(๒.๔.๓.๔) การตระหนักรู้

(๒.๔.๓.๕) วิธีคิดแบบอูบายปลุกเร้าคุณธรรม

(๒.๔.๓.๖) กัลยาณมิตร

(๒.๔.๓.๗) บรรยากาศในการทำกระบวนการ

(๒.๔.๓.๘) การให้แรงเสริม

(๓) ความกตัญญูกตเวทีต่อญาติมิตร ในพระพุทธศาสนาจำแนกการสงเคราะห์ญาติไว้ ๒ ประการ ได้แก่

(๑) การสงเคราะห์ด้วยอาภิส (อาภิสสงฺคฺโห)

(๒) การสงเคราะห์ด้วยธรรมะ (ธมฺมสงฺคฺโห)

ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับหลักการสงเคราะห์ญาติไว้ว่า การสงเคราะห์ญาตินั้น มีความหมายกว้างกล่าว คือ สงเคราะห์โดยทางวัตถุก็ได้สงเคราะห์ทางฝ่ายวิญญูญาณก็ได้ เพราะการสงเคราะห์ไม่จำเป็นต้องเป็นการช่วยเหลือเสมอไปสิ่งใดที่เป็น การกระทำให้ดีขึ้นเป็นการสงเคราะห์ทั้งนั้น แม้ว่าสิ่งนั้นจะไม่เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ถูกสงเคราะห์ก็ตาม

(๔) ความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในประเทศไทยมีสถาบันหลัก ๓ สถาบันคือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์สถาบันชาติเป็นสถาบันหนึ่ง ซึ่งมีองค์ประกอบหลายอย่างที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นชาติ แต่ องค์ประกอบสำคัญที่บ่งชี้ถึงความเป็นชาติ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ราชบัณฑิตยสถานได้กล่าวถึงการปฏิบัติต่อประเทศชาติว่า

(๔.๑) ต้องจงรักภักดีและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันสูงสุดของชาติ เป็นที่เคารพสักการบูชาของประชาชนชาวไทยทุกคน นอกจากนี้ สถาบันดังกล่าวยังเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติไทยด้วยดังนั้นตราบใดที่สถาบันทั้ง ๓ ยังคงอยู่ คนไทย และความเป็นไทยก็จะดำรงอยู่ได้เพราะประเทศชาติเป็นที่อยู่อาศัยของคนในชาติ ศาสนา ช่วยให้สังคมมีความสุข ประชาชนมีศีลธรรมไม่เบียดเบียนไม่สร้างความเดือดร้อนแก่กัน สำหรับพระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่สำคัญของคนไทยทุกคนที่จะต้องจงรักภักดีและปกป้องรักษาชาติศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของความ เป็นไทยให้ดำรงอยู่ตลอดไป

(๔.๒) ต้องรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยปกครอง โดยระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ของประเทศประชาชนทุกคนจึงมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญก็ได้กำหนดไว้ว่า เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องดำรงรักษาไว้ซึ่งการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย

(๔.๓) ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ประเทศชาติเป็นของประชาชนชาวไทยทุกคน ดังนั้น ในฐานะที่เป็นประชาชนส่วนหนึ่งของประเทศ จึงต้องมีหน้าที่ปกป้องและรักษาซึ่งความเป็นเอกราชความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ

(๔.๔) ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติภาคภูมิใจในความเป็นไทย นิยมไทย และช่วยกันรักษาความเป็นไทยไว้ ดังเช่นพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ว่า ขอให้ทุกคนระลึกถึงว่าทุกคนมีหน้าที่ทั้งนั้นที่จะรักษาความเป็นไทยนี้ไว้ทั้งในใจทั้งในหมู่คณะทั้งชาติ

(๔.๕) สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติมีความเมตตากรุณาต่อกัน ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีและความมั่นคงของชาติ

(๔.๖) เสียสละประโยชน์ส่วนตัวและแม่แต่ชีวิต เพื่อประเทศชาติ

(๔.๗) ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการรับราชการทหารประกอบอาชีพสุจริต และเสียสละภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ

(๔.๘) ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ

(๕) ความกตัญญูกตเวทิต่อสิ่งแวดลอม คำว่าธรรมชาติหมายถึงสิ่งเกิดขึ้นและเป็นอยู่ตามธรรมชาติของสิ่งนั้น ๆ ส่วนคำว่าสิ่งแวดล้อม หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่แวดล้อมมนุษย์ ได้แก่ ของที่เกิดเองตามวิสัยของโลก เช่น คน สัตว์ ต้นไม้ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติไม่ใช่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์จึงต้องทำตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของโลกธรรมชาติ เมื่อใดที่มนุษย์ทำตัวให้แปลกแยกไปจากธรรมชาติ จะทำให้สิ่งมีชีวิตไม่สามารถจะดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นธรรมชาติจึงมีความสำคัญต่อชีวิตทุกชีวิตในโลกนี้ จากการศึกษาพบว่า ธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าไม้มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง เหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการประสูติ การค้นพบพระสัจธรรมของ พระพุทธเจ้าใต้ต้นโพธิ์ ซึ่งนับเป็นการค้นพบหัวใจหรือแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์ได้ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน พระสงฆ์มีการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับทุกสรรพสิ่งแวดลอมโดยอาศัยปัจจัยในการดำเนินชีวิต เพื่อปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และการปฏิบัติศาสนกิจตามหน้าที่ของพระสงฆ์ในแต่ละวันต้องมีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยได้อาศัยประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปของปัจจัยสี่ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่มอาหารที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของพระสงฆ์ที่เรียกว่าพระวินัยบัญญัติ ดังนั้นมนุษย์จะมีชีวิตอยู่รอดได้ด้วยดีจะต้องปฏิบัติตามธรรมชาติสิ่งแวดล้อมด้วยความกตัญญูกตเวทิต่อคุณของธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อธรรมชาติ

บทที่ ๓

การจัดกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักกรรมการ ๒

ด้วยสำนักกรรมการ ๒ นำโดยนายอุสาห์ ชูสินธ์ ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒ ตระหนักถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนสำนักกรรมการ ๒ สู่องค์กรคุณธรรมต้นแบบระดับโดดเด่น จึงพิจารณามอบหมายให้คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดำเนินกิจกรรมการขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส ขยายเครือข่ายและเผยแพร่องค์ความรู้ และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต ในวันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การประชุมเพื่อพิจารณาเตรียมความพร้อม

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ โดยนายอุสาห์ ชูสินธ์ ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒ เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินการ โดยพิจารณาจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และขยายเครือข่ายไปยังโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ในวันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗

ทั้งนี้ เครือข่ายภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประกอบด้วย ผู้แทนคณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร Strong จำนวน ๑๘ สำนัก และ ๑ กลุ่มงาน ประกอบด้วย

๑. สำนักงานประธานวุฒิสภา
๒. สำนักประชาสัมพันธ์
๓. สำนักบริหารงานกลาง
๔. สำนักการคลังและงบประมาณ
๕. สำนักการต่างประเทศ
๖. สำนักวิชาการ
๗. สำนักการประชุม
๘. สำนักกำกับและตรวจสอบ
๙. สำนักกรรมการ ๑
๑๐. สำนักกรรมการ ๒
๑๑. สำนักกฎหมาย
๑๒. สำนักภาษาต่างประเทศ
๑๓. สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล
๑๔. สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๑๕. สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข

- ๑๖. สำนักการพิมพ์
- ๑๗. สำนักกรรมการ ๓
- ๑๘. สำนักนโยบายและแผน
- ๑๙. กลุ่มตรวจสอบภายใน

ผลการพิจารณา:

- ๑. มอบหมายคณะทำงานเป็นผู้แทนสำนักกรรมการ ๒ จำนวน ๓ คน ได้แก่
  - ๑.๑ นางสาวกมลธรี คุณาเปรมศิลป์ หัวหน้าคณะทำงาน
  - ๑.๒ นางสาวจารุพร ฉันทวิเศษกุล คณะทำงาน
  - ๑.๓ นางสาวมาลี ฝั่งหลวง คณะทำงาน

ภาพการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จัดพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักกรรมการ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗

๒. จัดกิจกรรมบริจาคสมทบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู
 ๓. การพิจารณาข้อมูลองค์ความรู้ที่จะนำไปเผยแพร่แก่เครือข่าย ได้แก่ “กตัญญู”
 ขั้นตอนที่ ๒ การจัดกิจกรรมบริจาคสมทบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู
 นายอุสาห์ ชูสินธ์ ผู้อำนวยการสำนักนศกรรมาธิการ ๒ มีดำริให้คณะทำงานจัดกิจกรรม
 บริจาคสมทบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่นักเรียน
 ที่มีความกตัญญู

ภาพกิจกรรมบริจาคสมทบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินโครงการส่งเสริมเครือข่ายและเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรม และต่อต้านทุจริต

๑. พิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต ระหว่างสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา กับโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม

สำนักกรรมการ ๒ และเครือข่ายภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยนายพีรพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา และนายต้นพงศ์ ตั้งเต็มทอง รองเลขาธิการวุฒิสภา เป็นตัวแทนเครือข่ายสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และว่าที่ร้อยตรี ดร.ศรित्रงพล ศรีฤกษ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ร่วมพิธีลงนาม

ภาพพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต

**บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต
ระหว่างสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา กับ โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม**

*****

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ ทำขึ้น ณ โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ถนนวงศ์สว่าง แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ ในวันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ระหว่าง สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยผู้แทนสำนักตามรายชื่อแนบท้าย ซึ่งตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๑๑๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ ฝ่ายหนึ่ง และ โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ถนนวงศ์สว่าง แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โดยว่าที่ร้อยตรี ดร.ศรีทรงพล ศรีฤกษ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายประสงค์ที่จะดำเนินความร่วมมือต่อกัน ดังนี้

ข้อ ๑ เจตนารมณ์ร่วมกัน

ด้วยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาส่วนราชการสังกัดรัฐสภาที่มีหน้าที่สนับสนุน การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเป็นส่วนราชการที่ได้รับเลือกเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ จากกระทรวงวัฒนธรรม และได้ประกาศ แผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ขณะที่โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม เป็นสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งมั่นให้ความรู้ การศึกษาให้แก่นักเรียน รวมถึงบ่มเพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการ ทุจริตการทุกรูปแบบ ให้แก่บุคลากรของโรงเรียน

ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม จึงเห็น พ้องกันให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการ ทุจริตการทุกรูปแบบขึ้น

ข้อ ๒ กรอบความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต

๑) ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการ ทุจริต ร่วมกันโดยนำคุณธรรมเป้า ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา เป็นแนวทางในการดำเนินการ

๒) แลกเปลี่ยน องค์ความรู้ ทั้งด้านวิชาการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต

๓) ร่วมกันยึดมั่น ส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย

บันทึกข้อตกลง...

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ ได้จัดทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ
โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยผู้แทนสำนัก ๑๘ สำนัก
และ ๑ กลุ่มงาน ต่างทราบและเข้าใจข้อความโดยตลอดแล้ว และเห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์
ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงลายมือชื่อและเก็บรักษาไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ว่าที่ร้อยตรี ดร.ศรีทรงพล ศรีฤกษ์)

ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม

(นายพีระพจน์ รัตนมาลี)

รองเลขาธิการวุฒิสภา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

(นายเจษฎา ชำนาญป่า)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล

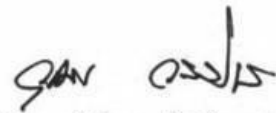
(นายต้นพงศ์ ตั้งเต็มทอง)

รองเลขาธิการวุฒิสภา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(นางสาวน้ำทิพย์ พุฒพิมพ์)

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มตรวจสอบภายใน

(นายวุฒิชัย วงศ์เมธีสุเมธ)

ผู้อำนวยการสำนักงานประธานวุฒิสภา

(นายรุ่งธรรม เปรมมางกูร)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง

(นางสาวศิริพร สมบัติศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักการคลังและงบประมาณ

(นายบุญสงค์ ทองอินทร์)

ผู้อำนวยการสำนักกำกับและตรวจสอบ

(นางยุวดี รูปขจร)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

(นายอุสัท ชูสินธ์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

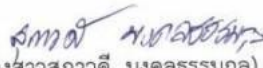
(นายพงศ์กิตติ อรุณภักดีสกุล)
ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครองและการบริหารจัดการ
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ

(นางรักชนก เกสรทอง)
ผู้อำนวยการสำนักการพิมพ์

(นายโสภณ ชาตบุษย์จาร์)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

(นางสาวสุภาวดี มงคลธรรมกุล)
ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและขวเลข

(นายเอกชัย บุดสินธ์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

๒. กิจกรรมการเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต

ผู้แทนสำนักกรรมการ ๒ ร่วมกับผู้แทนสำนักวิชาการ ได้เผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรม และต่อต้านทุจริต ให้แก่นักเรียน โรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ความหมายของกตัญญู

จากการทบทวนแนวคิดและระดมความคิดเห็น โดยคำว่า “กตัญญู” หมายถึง ผู้รู้คุณผู้อื่น ระลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ แล้วทาคุณตอบแทนแก่ผู้มีพระคุณ หรือ “รู้คุณต่อผู้มีพระคุณ”

กตัญญูต่อใครบ้าง

๑. ความกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดา
๒. ความกตัญญูกตเวทีต่อครู อาจารย์ ปุชนิยบุคคล
๓. ความกตัญญูกตเวทีต่อญาติมิตร
๔. ความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๕. ความกตัญญูกตเวทีต่อสิ่งแวดล้อม

กตัญญูต่อพ่อแม่ทำได้อย่างไร บิดามารดามีฐานะเป็นผู้ทำคุณประโยชน์แก่บุตรอย่างมหาศาล และอยู่ในฐานะที่เป็นพระพรหม ครุคนแรก เทวดาคนแรกของบุตร สมควรที่บุตรทุกคนจะต้องตระหนักในคุณูปการดังกล่าวด้วยการตอบแทนตามหน้าที่ของตนด้วยการเลี้ยงดูทั้งทางกายและทางใจ ให้ท่านมีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ เช่น เชื้อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ดูแลท่านยามเจ็บป่วย หรือแก่ชรา รักษาความสามัคคีในหมู่พี่น้อง ไม่ทำให้พ่อแม่ทุกข์ใจ และแสดงความกตัญญูเมื่อท่านล่วงลับ โดยทำบุญอุทิศให้

อานิสงส์ ๑๒ ประการ จากการกตัญญูต่อพ่อแม่

บุคคลผู้มีความกตัญญูย่อมได้รับผลบุญคือความดีและความสุข ที่ก่อให้เกิดเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม ดังนี้

๑. ทำให้มีความสุขในการใช้ชีวิต
๒. ทำให้เป็นคนมีสติรอบคอบในการที่จะคิดทำการสิ่งใด
๓. ทำให้มีความอดทนจากการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี
๔. ทำให้พ้นทุกข์พ้นภัย
๕. ทำให้แคล้วคลาดภัยในยามคับขัน
๖. ทำให้ได้ลาภโดยง่าย
๗. ทำให้เป็นตัวอย่างอันดีแก่นุชนรุ่นหลัง
๘. ทำให้เป็นคนมีเหตุผลในทุก ๆ เรื่อง
๙. ทำให้ได้รับการยกย่องสรรเสริญ
๑๐. ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต
๑๑. ทำให้เทวดาลงมาพิทักษ์รักษาผู้ที่ทำ
๑๒. เมื่อมีลูกก็จะได้ลูกที่ดี

ภาพกิจกรรมการเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต

๓. กิจกรรมการเล่นเกมนตอบคำถามเกี่ยวกับหลักความกตัญญู
กิจกรรมการเล่นเกมนตอบคำถามเกี่ยวกับหลักความกตัญญู อาทิ ความหมายของ
กตัญญู กตัญญูต่อใครบ้าง กตัญญูต่อพ่อแม่ทำได้อย่างไร อานิสงส์ ๑๒ ประการ จากการ
กตัญญูต่อพ่อแม่ พร้อมเฉลยและอธิบายให้ความรู้ประกอบ

กิจกรรมการเล่นเกมนตอบคำถามเกี่ยวกับหลักความกตัญญู

๔. กิจกรรมมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู
นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้แทนสำนักกรรมการ ๒
มอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู จำนวน ๕ ทุน ทุนละจำนวน ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน
จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

ภาพกิจกรรมมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักกรรมการ ๒

กิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส

วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗

ผู้แทนคณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริตฯ สำนักกรรมการ ๒
ได้ร่วมบรรยายเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมและต่อต้านทุจริต
ตามคุณธรรมเป้าหมายหลัก ๕ ประการ “กตัญญู วินัย สุจริต จิตอาสา พอเพียง”
โดยเน้นเรื่อง “กตัญญู” เป็นเรื่องสำคัญ
ทั้งนี้ สำนักกรรมการ ๒ ได้มอบทุนการศึกษาให้แก่เด็ก “กตัญญู”
จำนวน ๕ ทุน เป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักกรรมการ ๒

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ บทสรุป

สำนักกรรมการ ๒ ร่วมกับเครือข่ายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้แก่ สำนักงานประธานวุฒิสภาสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารงานกลาง สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักการต่างประเทศ สำนักวิชาการ สำนักการประชุมสำนักกำกับและตรวจสอบ สำนักกรรมการ ๑ สำนักกรรมการ ๒ สำนักกฎหมาย สำนักภาษาต่างประเทศสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักรายงานการประชุมและชวเลข สำนักการพิมพ์ สำนักกรรมการ ๓ สำนักนโยบายและแผน และกลุ่มตรวจสอบภายใน จัดกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต ในวันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนวัดประชาศรีธารารธรรม เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร โดยมีพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต กิจกรรมการเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรมและต่อต้านทุจริต กิจกรรมการเล่นเกมนตบคำถามเกี่ยวกับหลักความกตัญญู และกิจกรรมมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู โดยสำนักกรรมการ ๒ มุ่งเน้นที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ความกตัญญู” ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักคุณธรรม ๕ ประการ ตามหลักคุณธรรม ๕ ประการ ในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒

ทั้งนี้ กิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้และคุณธรรมและต่อต้านทุจริตซึ่งสำนักกรรมการ ๒ ได้ดำเนินการในการขยายเครือข่ายครั้งนี้ จะเป็นการขยายเครือข่ายของสำนักกรรมการ ๒ และเครือข่ายภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาอย่างยั่งยืนต่อไป

๔.๒ ประโยชน์ที่สำนักกรรมการ ๒ ได้รับจากกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส

๔.๒.๑ สำนักกรรมการ ๒ ได้ขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสไปยังโรงเรียนวัดประชาศรีธารารธรรม เพื่อบูรณาการกิจกรรมด้านคุณธรรมและความโปร่งใสร่วมกันในอนาคต

๔.๒.๒ สร้างความตระหนักรู้ในความรับผิดชอบต่อสังคมแก่ชุมชนโดยรอบที่ทำงานให้แก่บุคลากรสำนักกรรมการ ๒

๔.๒.๓ บุคลากรภายในสำนักกรรมการ ๒ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาอย่างพร้อมเพรียง ก่อให้เกิดความสามัคคี และบรรยากาศที่ดีระหว่างบุคลากรภายในสำนักกรรมการ ๒

๔.๒.๔ บุคลากรสำนักกรรมการ ๒ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และตระหนักถึงความมีจิตอาสาในการบริจาคเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญูของโรงเรียนวัดประชาศรีธารารธรรม

๔.๒.๕ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร

๔.๓ ประโยชน์ที่เครือข่ายได้รับจากกิจกรรมขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส

๔.๓.๑ นักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีธารารธรรม ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ความกตัญญู” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความตระหนักรู้ให้กับเยาวชนได้นำไปปฏิบัติต่อไป

๔.๓.๒ นักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีธารารธรรม ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ความกตัญญู” และจะได้นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่เพื่อขยายผลในวงกว้างต่อไป

๔.๓.๓ นักเรียนโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรม ได้รับขวัญและกำลังใจในการทำความดีจากการมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความกตัญญู

๔.๔ ข้อเสนอแนะ

๔.๔.๑ สำนักกรรมการ ๒ ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใสจึงเห็นควรที่จะมีการขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๒ สำนักกรรมการ ๒ เห็นควรขยายเครือข่ายไปยังองค์กรอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น นอกจากโรงเรียน อาทิ วัด ซึ่งเป็นสถานที่ทางศาสนาที่มีอยู่ในทุกชุมชน

๔.๔.๓ ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปสำนักกรรมการ ๒ อาจพิจารณาถึงเทคนิคการดำเนินการที่จะสนับสนุนให้เครือข่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๔.๔ สำนักกรรมการ ๒ ควรได้มีการบูรณาการกิจกรรมด้านคุณธรรมและความโปร่งใสกับโรงเรียนวัดประชาศรีธารธรรมอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

พระสำราญ ปภัสสร และกฤษฎา นันทเพชร. (๒๕๖๐). รูปแบบการปลูกฝังความกตัญญู กตเวทิต์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม.วารสารบัณฑิตศึกษา ปริญญาตรี, ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ เล่ม ๓ มิถุนายน ๒๕๖๐.

ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

วีระศักดิ์ เครือเทพ (๒๕๕๐). เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทวิเคราะห์ว่าด้วยการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแนวระนาบเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ. กรุงเทพฯ : ซีโน ดีไซน์.

Smith, Joanna & Priscilla Wohlstetter. (2006). Understanding the Different Faces of Partnering: A Typology of Public-Private Partnerships School Leadership and Management, p 250.

